SMOraad gemeente Brunssum,
info@smoraadbrunssum.nl

Datum 4 december 2024
Uw kenmerk
Ons kenmerk 202420862/202462546

Onderwerp Reactie op adviesraden Zuid-Limburg inzake het advies op het concept Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en Handhaving Jeugd en Middelen 2025-2028.

Geachte adviesraad,

Op voorhand dank voor uw waardevolle inzet en advies op het concept Zuid-Limburgs beleidsplan Preventie- en Handhaving 2025-2028.

Wij hebben veel adviezen ontvangen met daarin rijke bevindingen en aanpassingen. Deze adviezen hebben wij gebundeld en wij reageren via deze weg in één keer op alle uitgebrachte adviezen.

Gelijktijdig aan uw verstrekte advies, hebben inhoudsprofessionals van alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten feedback gegeven op dit beleidsplan. Aanpassingen op basis van deze adviezen worden ook meegenomen in onderstaande reactie. Zo heeft u een volledig beeld van de aanpassingen in het beleidsplan.

Het doet ons eveneens deugd dat u bereid bent om vroegtijdig mee te denken over het uitvoeringsplan dat in 2025 verder wordt opgesteld. Graag komen wij op een later moment bij u terug om een voorstel te doen voor dit participatieproces.

Onze reactie op uw advies

In deze brief gaan wij in op uw advies. Dat doen wij door beargumenteerd aan te geven op welke manier wij uw advies al dan niet zullen overnemen. Door de hoeveelheid aan adviezen en antwoorden gaan wij in deze brief alleen in op de belangrijkste en meest impactvolle adviezen. Dit laat onverlet dat de regionale werkgroep Jeugd en Middelen middels de bijlagen bij deze brief per advies een reactie formuleert. Onderstaand reageren we op de belangrijkste adviezen per hoofdstuk van het conceptbeleidsplan.

Blijk van waardering

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

Allereerst wil de regionale werkgroep Jeugd en Middelen reageren op uw blijk van waardering op het conceptbeleidsplan. Om te beginnen wordt de focusverbreding als een goede ontwikkeling beschouwd. Daarnaast wordt een goede betrokkenheid van deskundigen en adviesraden meermaals onderschreven. Ook de logica, helderheid en integraliteit in het plan wordt goed ontvangen door de adviesraden. Tot slot doet het ons deugd om de positieve reactie van de Jongerenraad Sittard-Geleen, Beek, Beekdaelen en Stein te lezen. Zij juichen onder andere de regionale samenwerking toe die wij de komende beleidsperiode willen voortzetten.

Namens de regionale werkgroep Jeugd en Middelen danken wij u voor deze erkenning. Nu gaan wij verder in op de adviezen per hoofdstuk.

1. Algemene opmerkingen

Om te beginnen zijn er opmerkingen gemaakt die een aanpassing in de tekst vragen. De belangrijkste tekstuele aanpassingen in het nieuwe beleidsplan zijn o.a. het wijzigen en consistent benoemen van de naam van het beleidsplan, het wijzigen en consistent benoemen van de naam van de regionale werkgroep en het toevoegen van een hoofdstuk definitielijst. Wij hebben zoveel mogelijk opmerkingen die betrekking hebben op tekstuele aanpassingen toegepast in het nieuwe beleidsplan. Tevens hebben wij de tekst laten redigeren door de communicatieafdeling van een grote gemeente op begrijpelijke taal. Antwoordcode Y1.

Er wordt meermaals geadviseerd om o.a. de doelgroep wetenschappelijke instituten en adviesraden te betrekken bij het opstellen van het uitvoeringsplan. Dit advies wordt opgevolgd. Zowel in voorliggend beleidsplan als in het nog op te stellen uitvoeringsplan wordt samengewerkt met verschillende partijen waaronder GGD, Trimbos, Mondriaan, welzijnswerk en ervaringsdeskundigen. Antwoordcode A1 en P1.

Gezien de focusverbreding naar middelengebruik zijn er ook vragen gesteld over de verslavingsproblematiek gokken en gamen. Het beleidsplan gaat over middelengebruik. Gokken en gamen hebben verslavende gevolgen maar zijn géén middelen. Wettelijk hoeven wij ons in dit beleidsplan slechts te focussen op de preventie en handhaving van alcohol. We breiden uit naar middelen, maar deze uitbreiding vraagt wel een duidelijke afbakening. Overigens hebben onze onderwijs-, GGZ- en welzijnspartners aandacht voor dit thema. Waar nodig verbinden we hier uiteraard mee. Stimulerende medicijnen behoren in dit beleidsplan tot de soorten drugs die benoemd staan in de bijlagen. Vapen valt binnen dit beleidsplan onder roken. Antwoordcode B1.

Ook zijn er vragen gesteld over het uitvoeringsplan. Op basis van dit beleidsplan zal in 2025 een regionaal uitvoeringsplan opgesteld worden. Per deelambitie zal worden bepaald of uitvoering regionaal of lokaal moet worden ingevuld. Hierbij kijken we steeds op welke manier we de meeste impact denken te realiseren. Over het gehele beleidsplan zijn er veel vragen gesteld die meer betrekking hebben op het uitvoeringsplan dan op het beleidsplan dat nu voorligt. Deze vragen worden meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsplan in 2025. Denk hierbij aan de suggestie voor een heldere en effectieve aanpak op de naleving en handhaving van de leeftijdsgrens. Antwoordcode F1 en X1.

Als het gaat om uw opmerkingen over de veranderende maatschappij en sociale cohesie (opkomst van nieuwe middelen etc.) willen wij aangeven dat wij deze reactie begrijpen. Daarom gaan we met experts in op de laatste stand van zaken, trends en ontwikkelingen die zij zien. Wij laten ons in het huidige beleidsplan en in het nog te ontwikkelen uitvoeringsplan door experts adviseren en werken risico gestuurd daar waar de

nood het hoogst is. De trends en ontwikkelingen in de maatschappij en de sociale cohesie worden meegenomen in het uitvoeringsplan door samen te werken met experts en de doelgroep. Met betrekking tot het aanbod nieuwe drugs (onder andere Nieuwe Psycho Actieve Stoffen, hierna NPS) realiseren wij ons dat dit zich in een rap tempo ontwikkeld. Dit maakt het onmogelijk om in dit beleidsplan een totaaloverzicht te schetsen van alle middelen op de markt. Binnen het huidige beleidsplan en het nog te ontwikkelen uitvoeringsplan zijn we ons hier bewust van. Zodoende betreft Bijlage 1, in het beleidsplan, een aanpasbaar overzicht van soorten middelen die zijn aangeleverd door het Trimbos Instituut. Dit overzicht geeft weer wat we momenteel weten, maar de situatie veranderd voortdurend naarmate nieuwe middelen op de markt komen en gebruikspatronen verschuiven. Vanzelfsprekend houden we hier in het uitvoeringsplan rekening mee. Antwoord L1.

Tot slot zijn er terecht vragen gesteld over hoe de gegevens uit het vorige preventie- en handhavingsplan worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan. Antwoordcode C1 en A2. We constateren dat de doelstellingen van het vorige plan niet behaald zijn, mogelijke verklaringen hiervoor zijn:

- Er was geen Zuid-Limburgs uitvoeringsplan, waardoor er een versnipperde inzet heeft plaatsgevonden.

- Er zijn grote landelijke ontwikkelingen geweest die buiten onze invloed als gemeente lag zoals, Corona, social mediagebruik, maatschappelijke problematiek (milieu/ woningtekort). Dit maakt de jeugd ontvankelijker voor middelengebruik.

- Verdiepende analyse van de resultaten van de monitorgegevens laten zien dat de omgeving van jongeren een belangrijke rol speelt in de verkrijgbaarheid van alcohol. Verkrijgbaarheid van alcohol via ouders (48%) vraagt om een lange termijnvisie omdat het veranderen van een norm en de-normalisatie tijd kost.

De geleerde lessen uit deze constatering hebben wij verwerkt in het nieuwe beleidsplan:

- Er zijn inhoudelijke keuzes gemaakt op basis van de SWOT-analyse. Hierbij wordt de nadruk gelegd op evidence based interventies en een data gedreven aanpak.

- We hebben een bredere groep samenwerkingspartners betrokken bij de totstandkoming van het beleidsplan en gaan dit ook doen bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

- We hebben het beleidsplan uitgebreid naar middelengebruik.

- Er wordt een regionaal uitvoeringsplan opgesteld, die zal aanzetten tot concrete acties om de problematiek aan te pakken.

2. Beleidscontext en uitgangspunten

Binnen het hoofdstuk beleidscontext en uitgangspunten zijn er veel reacties gekomen op de leeftijdsgrens en wordt gevraagd hier nogmaals kritisch naar te kijken. Wij begrijpen deze reacties en het advies om dit steviger op te nemen in het beleidsplan. In dit beleidsplan focussen we ons op leeftijdgrens 18 jaar, omdat dit onze wettelijke verplichting betreft. Aangezien we dit beleidsplan al uitbreiden van alcohol naar middelengebruik, willen we een verdere uitbreiding in leeftijd pas in een later beleidsplan overwegen. De onduidelijkheden in het gehele document over de leeftijdsgrens zijn in het nieuwe beleidsplan tekstueel verduidelijkt. Om de hoofdambitie te bereiken richten we ons onder andere op de omgeving. Die omgeving

bestaat ook uit personen die 18 jaar en ouder zijn. De suggesties om nadrukkelijk te focussen op de (thuis)omgeving van jongeren wordt meegenomen in het uitvoeringsplan. Antwoordcode M1.

3. Data-analyse

Het hoofdstuk data-analyse riep weinig reactie op bij de adviesraden, echter onderschrijven meerdere adviesraden dat de titel de lading van het hoofdstuk niet dekt. Daarom hebben wij de titel van dit hoofdstuk gewijzigd naar trends en ontwikkelingen. Antwoordcode N1.

4. Samenwerking en integraliteit

In het hoofdstuk samenwerking en integraliteit werd vooral positief gereageerd op het verbinden van gezondheidsplannen met elkaar. Tevens werd meermaals benoemd dat er een goede samenwerking is ontstaan tussen gemeentes en partners. Deze (inhoudelijke) samenwerking wordt ook meegenomen in het uitvoeringsplan.

5. Ambities

Meerdere adviesraden verzoeken om de ambities steviger neer te zetten. Dit advies hebben wij in acht genomen. We hebben de ambities steviger neergezet en er is een hoofdambitie en doel geformuleerd die worden gekoppeld aan KPI's. Dit zorgt ervoor dat we in de toekomst dit beleidsplan beter kunnen evalueren. De strategie om de hoofdambitie en het doel te bereiken hebben we vertaald in deelambities. De focusvragen die we aan de deelambities hebben gekoppeld zijn ondersteunend voor het opstellen van het uitvoeringsplan. Antwoordcode E1.

Daarnaast zijn er adviezen gegeven die inhoudelijke aanpassingen suggereren waar we in deze beantwoording de nodige nadruk op willen leggen. Zo wordt er aandacht gevraagd voor de doelgroep niet-gebruikers. Wij hebben het Trimbos Instituut benaderd om hier onafhankelijk op te reageren: "Weet dat merendeel van de bevolking, en ook merendeel van de jongeren, geen drugs gebruikt. Een boodschap over het voorkomen van drugsgebruik is voor deze doelgroep niet nodig, want zij laten al het wenselijke gedrag zien. Het uitzonderen van deze groep is dan ook niet aan te bevelen. Het belonen van hun gedrag zal waarschijnlijk in de praktijk ook lastig uit te voeren worden, omdat dan alle jongeren zullen aangeven dat ze niet gebruiken. Ook als dat wel het geval is. Bovendien kan extra nadruk leggen op een thema zoals middelengebruik bij jongeren die hier niet mee bezig zijn zorgen voor nieuwsgierigheid. Dat komt doordat er door deze nadruk een bepaalde norm gezet wordt. 'Blijkbaar komt dit gedrag heel veel voor als er zoveel nadruk op gelegd wordt'. Dat kan voor niet-gebruikers juist de drempel verlagen om te gaan experimenteren. In de International Standards on Drug Use Prevention van het UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) zijn verschillende bronnen te vinden die aangeven dat het simpelweg bieden van informatie over (risico's van) specifieke middelen niet effectief is in het voorkomen/terugdringen van gebruik. Het kan zelfs negatieve effecten hebben". Antwoordcode M1 en B4.

Door veel adviesraden is er gereageerd op de wijze van communiceren naar onze doelgroep. Hoe wij deze doelgroep benaderen kan grote invloed hebben op onze (deel)ambitie(s). Daarom volgen wij de komende beleidsperiode het advies van samenwerkingspartners die gespecialiseerd zijn op het gebied van

communicatie, voorlichting en bewustwording bij deze doelgroep. Er wordt gezamenlijk onderzocht welke workshops/acties/interventies effectief en passend zijn en waar en bij wie we dit moeten inzetten. In het uitvoeringsplan wordt dit nader uitgewerkt. Antwoordcode S1.

Als laatste willen wij ingaan op de vragen die binnen zijn gekomen over het beleid van sportverenigingen op het gebied van alcohol- en middelengebruik. We zijn het met u eens dat hier in de komende beleidsperiode aandacht voor moet zijn. In het uitvoeringsplan gaan wij daarom aan de slag met o.a. de focusvraag: Hoe kunnen we sport- en jeugdverenigingen stimuleren en faciliteren om middelengebruik onder de 18 jaar te voorkomen? Om hier invulling aan te geven laten wij verenigingen participeren bij het opstellen van het uitvoeringsplan.

Tot slot

Aan ieder advies hebben wij antwoordcodes (letter en cijfer combinatie, bijvoorbeeld A1) gekoppeld. Omdat adviezen (en dus ook de antwoorden) van adviesraden overeenkomen hebben wij ervoor gekozen om hiernaar te verwijzen. Dit zorgt ervoor dat wij met voldoende aandacht op alle vragen kunnen antwoorden zonder dat er discrepantie ontstaat door de hoeveelheid.

Op het moment dat uw vraag onvoldoende behandeld is in deze brief verwijzen wij u allereerst naar de bijlagen van deze brief. Dit is een tweedelige bijlagen, bestaande uit:

- Alle adviezen in één document gebundeld incl. de code die antwoord geeft op het advies (Bijlage I – Codeboek incl. ingestuurd advies per adviesraad).
- Alle antwoorden in één document per antwoordcode (Bijlage II – Alle antwoorden incl. antwoordcode).

Mocht u na het lezen van deze bijlagen, vooralsnog onvoldoende antwoord hebben ontvangen op uw vragen, neem dan contact op met de behandelend ambtenaar van uw gemeente.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

gemeentesecretaris